



# NORGES HØYESTERETT

Den 28. september 2009 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Endresen og Bårdsen i

## **HR-2009-01857-U, (sak nr. 2009/1397), sivil sak, anke over beslutning:**

Citroên Norge AS

(advokat Even Sveen)

mot

Astrid Heimstrand

(advokat Bjørn Tore Steffensen  
v/advokatfullmektig Silje Jakola-Fjeld)

avsagt slik

### K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til ankebehandling etter tvisteloven § 29-13 første ledd, og spørsmålet er om lagmannsretten skulle begrunnet beslutningen.
- (2) Den underliggende tvisten gjelder erstatningskrav etter bruktbilkjøp. Ved Forbrukertvistutvalgets vedtak 12. november 2008 ble selgeren og importøren, Harila AS og Citroên Norge AS, som solidarisk ansvarlige pålagt å betale kjøperen, Astrid Heimstrand, 50 000 kroner i erstatning.
- (3) Citroên Norge AS tok ut stevning mot Astrid Heimstrand ved Øst-Finnmark tingrett, som 29. mars 2009 avsa dom med slik domsslutning:
  - ”1. Citroên Norge AS dømmes til å betale 50 000 – femti tusen – kroner til Astrid Heimstrand med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall og til betaling skjer.
  2. Citroên Norge AS dømmes til å erstatte Astrid Heimstrand sakskostnader med 15 500 – femten tusen fem hundre – kroner med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.”
- (4) Citroên Norge AS anket til Hålogaland lagmannsrett, som 4. juni 2009 traff slik beslutning:
  - ”1. Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.
  2. Citroen Norge AS idømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelsen å erstatte Astrid Heimstrands sakskostnader for lagmannsretten med 3 000 – tretusen – kroner.”

- (5) I samsvar med loven og vanlig praksis ga lagmannsretten ingen begrunnelse for at anken ikke ble tillatt fremmet utover å gjengi lovens vilkår, jf. tvisteloven § 29-13 første ledd.
- (6) *Citroên Norge AS* har anket til Høyesterett, og har i korte trekk anført:
- (7) Saken reiser spørsmål av ekstraordinær karakter som foranlediger en nærmere begrunnelse fra lagmannsrettens side enn bare en henvisning til lovens ordlyd.
- (8) Lagmannsretten burde kommentert forholdet til et forbrukerkjøpsdirektiv fra EU. Videre er det oppsiktsvekkende at produsent/leverandør ilegges mangelsansvar når angitte servicer ikke er utført, instruksjonsboken ikke er fulgt, og varsler på instrumentpanelet er neglisjert.
- (9) Det er nedlagt slik påstand:
- ”1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
  2. Citroên Norge AS tilkjennes saksomkostninger.”
- (10) *Astrid Heimstrand* har inngitt tilsvaer, hvor det i korte trekk er anført:
- (11) Det følger motsetningsvis av tvisteloven § 19-6 fjerde ledd at beslutninger ikke behøver begrunnes. Det kan for øvrig ikke ses å være grunnlag for samtykke etter § 29-13 første ledd i denne saken.
- (12) Det er nedlagt slik påstand:
- ”1. Anken forkastes.
  2. Citroên Norge AS dømmes til å betale saksomkostnader for Høyesterett med 3000 kroner med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.”
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 29-13 femte ledd. Anken gjelder saksbehandlingen, som utvalget kan prøve.
- (14) Tvisteloven § 29-13 første og andre ledd lyder slik:
- ”Anke over dom i en sak om formuesverdier kan ikke fremmes uten lagmannsrettens samtykke hvis ankegjensstandens verdi er mindre enn kr 125 000. Ved vurderingen av om samtykke skal gis, skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, de behov partene har for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelse som er anket, eller ved behandlingen av saken.**
- Anke over dom kan nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. En nektelse kan begrenses til enkelte krav eller ankegrunner.”**
- (15) For de saker som er nevnt i første ledd, er altså hovedregelen at partene ikke har krav på å anke, men at retten på nærmere vilkår kan *samtykke* i at anken fremmes. Etter andre ledd er utgangspunktet det motsatte: Partene har som hovedregel krav på anke, men retten kan *nekte* anken fremmet dersom den finner det klart at anken ikke vil føre frem. Anke i den foreliggende sak reguleres av første ledd.
- (16) Et tilsvarende system har man i straffeprosessen, se straffeprosessloven § 321. Bestemmelsens tre første ledd lyder slik:

**”Anke til lagmannsretten om forhold hvor påtalemyndigheten ikke har påstått og det ikke er idømt annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn mv., kan ikke fremmes uten rettens samtykke. Samtykke skal bare gis når særlige grunner taler for det. Samtykke er likevel ikke nødvendig når siktede er et foretak, jf straffeloven kapittel 3 a.**

**Anke til lagmannsretten kan for øvrig nektes fremmet når retten finner det klart at anken ikke vil føre frem. ...**

**Anker som angår forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, kan bare nektes fremmet i de tilfeller som er nevnt i annet ledd annet punktum. ...”**

- (17) Avgjørelse etter tvisteloven § 29-13 første og andre ledd treffes ved beslutning, jf. § 29-13 femte ledd, jf. § 19-1 tredje ledd bokstav b. Derfor gjelder det i utgangspunktet ikke noe krav om begrunnelse, jf. motsetningsvis § 19-6 fjerde ledd, hvor det heter at dommer og kjennelser skal begrunnes.
- (18) I Høyesteretts storkammerkjennelse av 18. september 2009 (HR-2009-01818-S) ble det imidlertid slått fast at ankenektelser etter tvisteloven § 29-13 andre ledd alltid må begrunnes. Om ankenektelser etter § 29-13 første ledd, heter det i avsnitt 58:
- ”Et skjerpet begrunnelseskrav er også i tråd med utviklingen på et tilgrensende felt – reglene om ankesum for lagmannsretten, jf. § 29-13 første ledd: Lagmannsrettens avgjørelse om å ikke gi samtykke til anke uavhengig av tvistegjenstandens verdi, skal – på samme måte som ved nektelse etter § 29-13 annet ledd – treffes ved beslutning, jf. fellesregelen for begge tilfellene i bestemmelsens femte ledd. Ut fra hensynet i § 1-1 til en forsvarlig behandling og til anvisningen om at viktige avgjørelser skal begrunnes, har man i praksis likevel stilt krav om begrunnelse for så vidt gjelder fastsettelsen av ankegjensstandens verdi ’dersom det er uenighet om hvorvidt kravet om ankesum er oppfylt, da avgjørelsen er av vesentlig betydning for ankeretten’, jf. Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 13. juli 2009 (HR-2009-01477-U) avsnitt 12. Jeg viser også til Rt. 2008 side 1281 og Rt. 2009 side 90, og slutter meg til den linjen som Høyesteretts ankeutvalg har fulgt i disse tre kjennelsene.”**
- (19) Det som omtales, er altså bare begrunnelse for så vidt gjelder fastsettelsen av ankegjensstandens verdi, og ikke begrunnelse for så vidt gjelder vurderingen av om samtykke skal gis dersom ankegjensstandens verdi er under 125 000 kroner. Begrunnelsesplikten har sammenheng med at ankeutvalget har en viss kompetanse til å prøve selve verdsettelsen, jf. § 17-5 første ledd, se Rt. 2009 side 90.
- (20) Spørsmålet i den foreliggende sak er om man på bakgrunn av storkammeravgjørelsen 18. september 2009 nå også må oppstille et krav om begrunnelse for avgjørelse om ikke å samtykke til anke etter § 29-13 første ledd.
- (21) Et hovedargument for flertallet i storkammeravgjørelsen er at man ved storkammeravgjørelser i desember 2008 oppstilte et generelt krav om begrunnelse for ankenektelser etter straffeprosessloven § 321 andre ledd, se Rt. 2008 side 1764, og at systembetraktninger og klare lovgiverforutsetninger om samsvar mellom sivil- og straffeprosessen på dette punkt dermed tilsa en generell begrunnelsesplikt også for nektelser etter § 29-13 andre ledd, jf. blant annet avsnitt 50 og 56 i storkammerkjennelsen av 18. september 2009.
- (22) For beslutninger etter tvisteloven § 29-13 første ledd er det naturlig å sammenligne med beslutninger etter straffeprosessloven § 321 første ledd. Slike avgjørelser behøver normalt ikke begrunnes, jf. storkammeravgjørelsen i Rt. 2008 side 1764 avsnitt 113 til 116.
- (23) Flertallet i storkammeravgjørelsen 18. september 2009 behandlet ikke forholdet til Den

europæiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr.1, jf. avsnitt 79. Det gjorde derimot mindretallet samt to dommere som kom til samme resultat som flertallet, men med en annen begrunnelse. De to fraksjonene hadde ulikt syn på hvorvidt en begrunnelsesplikt i saker etter § 29-13 andre ledd kan utledes av artikkel 6 nr. 1. Utvalget finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet her, fordi det etter utvalgets syn av artikkelen uansett ikke kan utledes noen generell plikt til å begrunne avgjørelser etter § 29-13 første ledd, jf. Kjølbro, Den europæiske menneskerettighedskonvention – for praktikere side 424-426 med nærmere henvisning til EMDs praksis.

- (24) Hensynet til en forsvarlig saksbehandling vil imidlertid etter forholdene kunne tilsi at det må gis en begrunnelse, jf. tilsvarende betraktninger i storkammeravgjørelsen 18. september 2009 avsnitt 48 om § 29-13 andre ledd og storkammeravgjørelsen i Rt. 2008 side 1764 avsnitt 116 om straffeprosessloven § 321 første ledd. I saker hvor anke er nektet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd, foreligger det en rekke avgjørelser hvor man ut fra mer særegne forhold har krevd en begrunnelse.
- (25) Den ankende part har anført at saken reiser flere spørsmål som er av slik ekstraordinær karakter at de foranlediger en nærmere begrunnelse fra lagmannsrettens side enn bare en henvisning til lovens ordlyd.
- (26) Utvalget kan ikke se at ankesaken reiser spørsmål i relasjon til Europaparlamentets- og rådsdirektiv 1999/44/EF av 25. mai 1999 om visse sider ved forbrukerkjøp og tilknyttede garantier som lagmannsretten burde ha kommentert nærmere i sin beslutning om ikke å gi samtykke til anke. Betydningen av at angitte servicer ikke er utført, instruksjonsboken ikke er fulgt, og varsler på instrumentpanelet er neglisjert, er behandlet på en forsvarlig måte i tingrettens dom, og utvalget kan heller ikke her se at det reiser seg slike særegne spørsmål at lagmannsretten burde ha gitt en begrunnelse.
- (27) Anken blir etter dette å forkaste. Ankemotparten har krevd sakskostnader med 3 000 kroner. Påstanden tas til følge.
- (28) Kjennelsen er enstemmig.

#### SLUTNING :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Citroën Norge AS til Astrid Heimstrand 3 000 - tretusen - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Clement Endresen  
(sign.)

Toril M. Øie  
(sign.)

Arnfinn Bårdsen  
(sign.)

Riktig utskrift: